

Ενότητα 5

Επικοινωνία, GDPR και ιδιωτικότητα

Επικοινωνία και διαχείριση

Όνομα: Μπάμπης Χατζημαλλής & Δανάη Κύρκου

Χώρος: Τεχνόπολη, Πυλαία, Θεσσαλονίκη

Ημερομηνία: 6-7/04/2022

Κεφάλαιο 1

Αποτελεσματικές επικοινωνιακές πρακτικές

Κεφάλαιο 2

Χρήση συμπεριληπτικού λόγου

Κεφάλαιο 3

Απλά παραδείγματα για παιδιά

Κεφάλαιο 4

Προσωπικές δεξιότητες (soft skills)

Κεφάλαιο 5

GDPR και ιδιωτικότητα

Κεφάλαιο 1

Αποτελεσματικές επικοινωνιακές πρακτικές

- ✓ Αυστηρές διαδικασίες επιλογής τοποθεσίας: Αξιολόγηση συνθηκών για τις συνεχείς διαπραγματεύσεις και αλληλεπιδράσεις με την κοινότητα, τα υπάρχοντα δεδομένα, την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της ενημερωμένης συναίνεσης με μεμονωμένα μέλη της κοινότητας και άλλων μορφών συλλογικής κοινοτικής εξουσιοδότησης και η ύπαρξη κατάλληλης υποδομής για δημόσια συμμετοχή.
- ✓ Έγκαιρη έναρξη δραστηριοτήτων κοινοτικής δέσμευσης: Με την έγκαιρη έναρξη των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την κοινότητα, έχετε πιθανότητες για μεγαλύτερη συμμετοχή. Αυτό δίνει αρκετό χρόνο για να γίνουν οι απαραίτητες αξιολογήσεις και να εντοπιστούν οι σχετικοί ενδιαφερόμενοι φορείς της κοινότητας, για να τεθούν σε εφαρμογή σχέδια για να διασφαλιστεί ότι οι προοπτικές τους αναζητούνται σε όλα τα αρχικά στάδια του έργου.
- ✓ Χαρακτηρίστε και δημιουργήστε τη γνώση της κοινότητας, της ποικιλομορφίας της και των μεταβαλλόμενων αναγκών της: Η εύρεση της κοινότητας είναι ένα ζωτικό βήμα. Δύο αρχές που μπορούν να διευκολύνουν τη διαδικασία επιλογής προτάθηκαν από τους Brunger και Weijer: Πρώτον, η κοινότητα περιλαμβάνει τουλάχιστον εκείνα τα άτομα που μοιράζονται κινδύνους που σχετίζονται με το προτεινόμενο ερευνητικό έργο. Δεύτερον, ότι η κοινότητα δεν προϋπάρχει και δεν έχει εδραιωθεί, αλλά μάλλον διαμορφώνεται σταδιακά ως απάντηση σε συγκεκριμένες πτυχές της έρευνας και σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το έργο. Ο χαρακτηρισμός της κοινότητας προσδιορίζει τα άτομα, τις ομάδες, τους οργανισμούς και τους φορείς που έχουν έννομα συμφέροντα στην έρευνα, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν αποτελεσματικά και έγκαιρα. Αυτό το σημείο επιτρέπει επίσης τη συνεχή αξιολόγηση των αναγκών της κοινότητας και την πρόβλεψη αλλαγών εντός της κοινότητας που ενδέχεται να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της έρευνας ή να απαιτήσουν προσαρμογές.

- ✓ **Βεβαιωθείτε ότι ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας είναι σαφείς στην κοινότητα:** Σωστή ανταλλαγή πληροφοριών με την κοινότητα σχετικά με το έργο. Οι επιστημονικές πτυχές και οι νέες τεχνολογίες που εισάγονται μερικές φορές είναι δύσκολο να κατανοηθούν. Οι διευκρινίσεις βοηθούν στο πλαίσιο και την αιτιολόγηση της συνάφειας των ερευνητικών δραστηριοτήτων. Η εξοικείωση με το αντικείμενο συμβάλλει στην αίσθηση της συμμετοχής της κοινότητας και της ιδιοκτησίας της έρευνας και τη διευκολύνει.
- ✓ **Παροχή πληροφοριών:** Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω μιας καλά δομημένης στρατηγικής διάδοσης, προσαρμοσμένης στα χαρακτηριστικά της κοινότητας. Οι κοινότητες πρέπει να έχουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το έργο ώστε να επιτρέπουν μια αιτιολογημένη κρίση σχετικά με το εάν η έρευνα δικαιολογεί την υποστήριξη και τη συμμετοχή της κοινότητας. Είναι χρήσιμο να έχουμε εκτεταμένες αλληλεπιδράσεις με ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων της κοινότητας, για να λαμβάνουμε σχόλια για το πώς η κοινότητα αντιλήφθηκε τις προκλήσεις του έργου. Οι πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνουν κανονιστικές απαιτήσεις, απολογισμούς κινδύνων και πιθανά οφέλη της έρευνας. Αυτή η διαδικασία δίνει στους διαχειριστές την ευκαιρία για περαιτέρω διευκρινίσεις.
- ✓ **Δημιουργήστε σχέσεις και δεσμεύσεις για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης με τις σχετικές αρχές στην κοινότητα:** Επίσημες, ανεπίσημες και παραδοσιακές: Οι βασικοί παράγοντες που έχουν κάποιο επίπεδο εξουσίας στην κοινότητα είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης με την κοινότητα. Αυτές οι αρχές μπορεί να είναι επίσημες (δημοτικές, πολιτειακές και ομοσπονδιακές κυβερνήσεις), άτυπες (βασικοί ηγέτες κοινής γνώμης, κοινωνία των πολιτών ή οργανώσεις που βασίζονται στη θρησκεία) ή ακόμη και παραδοσιακές, που υπηρετούν την κοινότητα. Η συμμετοχή τοπικών «ηγετών» παρέχει στην κοινότητα μια αίσθηση οικειότητας, ιδιοκτησίας και ασφάλειας, προάγοντας την αμοιβαία εμπιστοσύνη.

- ✓ Κατανοήστε τις αντιλήψεις και τις στάσεις της κοινότητας σχετικά με την προτεινόμενη έρευνα: Πολλές φορές, τα μέλη της κοινότητας ανησυχούν ότι οι ερευνητές ενδιαφέρονται περισσότερο για τα αποτελέσματα παρά για τις ανάγκες της κοινότητας. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, οι ερευνητές μπορούν να δημιουργήσουν συμβούλια πολιτών ή ομάδες εστίασης, επιτρέποντας στην κοινότητα να εκφράσει περαιτέρω την προοπτική της. Ένα πρώτο βήμα για αυτό είναι να οριστούν μέλη της κοινότητας ως βασικοί πληροφοριοδότες, χρησιμοποιώντας διαδοχική δειγματοληψία παραπομπής. Αυτή η διαδικασία θα βοηθήσει τους ερευνητές να ακούσουν τις ανησυχίες της κοινότητας και να κατανοήσουν την κοινωνική της δομή, ειδικά όταν πρόκειται για διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά στρώματα.
- ✓ Προσδιορισμός, κινητοποίηση και ανάπτυξη σχετικών πλεονεκτημάτων και ικανοτήτων της κοινότητας: Οι ερευνητές θα πρέπει να επιδιώξουν να αποκαλύψουν την παρουσία ή την έλλειψη εξειδικευμένων δεξιοτήτων ή σχετικών γνώσεων που σχετίζονται με το πλαίσιο μεταξύ των μελών της κοινότητας. Αυτό το σημείο βοηθά στον εντοπισμό ατόμων ή ομάδων με ταλέντα και δεξιότητες που μπορεί να είναι χρήσιμες, προκειμένου να συμμετέχουν πιο ενεργά στην έρευνα. Για παράδειγμα, ένας τοπικός κοινωνιολόγος μπορεί να επεκτείνει (σε συνεργασία με την κοινότητα) την γνώση της επιστημονικής ομάδας για τη συγκεκριμένη κοινότητα και το περιφερειακό πολιτιστικό υπόβαθρο.
- ✓ Μεγιστοποιήστε τις ευκαιρίες για διαχείριση, ιδιοκτησία και κοινό έλεγχο από την κοινότητα: Οι ερευνητές θα πρέπει να ενθαρρύνουν την ενεργό ηγεσία μέσα από την κοινότητα και μεταξύ των συνεργαζόμενων επιστημόνων. Τα καθήκοντα τοπικής ηγεσίας και συντονισμού μπορούν να προωθήσουν την κοινοτική ιδιοκτησία και τον έλεγχο ορισμένων δραστηριοτήτων του έργου. Η συμμετοχή των μελών της κοινότητας με βαθύ τρόπο μειώνει το διασπαστικό αποτέλεσμα.

- ✓ Εξασφάλιση επαρκών ευκαιριών και σεβασμού για τις διαφορετικές απόψεις: Κατά τη διάρκεια της έρευνας είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι τοπικές κοινότητες έχουν την ευκαιρία να αντιταχθούν στις ερευνητικές δραστηριότητες που τις επηρεάζουν. Πρέπει να ακουστούν φωνές που διαφωνούν, είτε προς την προτεινόμενη έρευνα είτε προς τις γενικότερες πτυχές της τεχνολογίας. Για να ενισχυθεί η ικανότητα της κοινότητας να λαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις, πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί για την εμπλοκή αντίθετων απόψεων και την εξασφάλιση κατάλληλων συζητήσεων.
- ✓ Ασφαλής άδεια/εξουσιοδότηση από την κοινότητα: Η "συναίνεση της κοινότητας" αποτελεί μέρος των απαιτήσεων δεοντολογίας της έρευνας, αλλά δεν υπάρχουν σαφείς μεθοδολογίες για τον τρόπο επίτευξής της μέχρι στιγμής. Οι τρέχουσες προσεγγίσεις περιλαμβάνουν συλλογές ατόμων από τα οποία έχει ζητηθεί ενημερωμένη συναίνεση ή ρητή άδεια ή εξουσιοδότηση από ηγέτες της κοινότητας ή συνδυασμό και των δύο. Αν και ίσως μια καλύτερη προσέγγιση είναι η οργάνωση ομάδων εστίασης, συμβουλίων πολιτών και άλλων συλλογικών δημιουργικών δραστηριοτήτων. Με αυτόν τον τρόπο οι ερευνητές μπορούν να αντλήσουν τις συμβουλές της κοινότητας και να καθορίσουν εάν η ατομική ενημερωμένη συγκατάθεση είναι απαραίτητη ή ακόμη και κατάλληλη υπό αυτές τις συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση, οι μέθοδοι διαβούλευσης θα πρέπει να θεωρούνται ως ένα ζωτικό εργαλείο που διευκολύνει τη σχέση μεταξύ της κοινότητας και της ερευνητικής ομάδας.
- ✓ Επανεξέταση, αξιολόγηση και, εάν χρειάζεται, τροποποίηση των στρατηγικών δέσμευσης: Η CE είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που πρέπει να αξιολογείται τακτικά τόσο από τους ερευνητές όσο και από τις κοινότητες. Παρέχει επίσης μια συνεχή πλατφόρμα για τους ερευνητές για να ενσωματώσουν μια μεγάλη ποικιλία από οπτικές της κοινότητας στην έρευνα, ιδιαίτερα κριτικής ανατροφοδότησης που μπορεί να βελτιώσει τη στρατηγική CE.

Κεφάλαιο 2

Χρήση συμπεριληπτικού λόγου

Προσέγγιση ευαίσθητων ομάδων

- ✓ Σημαντική η συνειδητοποίηση πως όλοι οι άνθρωποι δεν μοιράζονται τις ίδιες εμπειρίες
- ✓ Απαραίτητη η χρήση **συμπεριληπτικού λόγου**

Απλά βήματα:

- ✓ Πως να αρχίσετε τη συζήτηση
- ✓ Διαφορετικές ταυτότητες
- ✓ Απαρχαιωμένο λεξιλόγιο
- ✓ Υποβόσκων ρατσισμός/σεξισμός

Πως να αρχίσετε τη συζήτηση

- ✓ Αποφύγετε τις υποθέσεις σχετικά με την ταυτότητα κάποιου όσον αφορά το φύλο, την εθνικότητα, τη θρησκεία κλπ. Αφήστε το κάθε άτομο να ορίσει μόνο του την ταυτότητά του.
- ✓ Σεβαστείτε τις εμπειρίες των ανθρώπων όσο διαφορετικές κι αν είναι από τις δικές σας και δώστε χρόνο για να τις μοιραστούν μαζί σας όταν νιώσουν άνετα.
- ✓ Μην θεωρείτε πως οι δικές σας εμπειρίες/απόψεις αντιπροσωπεύουν πάντα τα άτομα στα οποία απευθύνεστε.
- ✓ Αν προσβάλετε κάποιο άτομο, προσπαθήστε να καταλάβετε από που προέρχεται το άτομο αυτό και μην παίρνετε αμυντική στάση.
- ✓ Προσπαθήστε να συνειδητοποιήσετε τα δικά σας πιθανά προνόμια και τις στερεοτυπικές απόψεις που ίσως και υποσυνείδητα έχετε υιοθετήσει.

Διαφορετικές ταυτότητες

Ταυτότητες που πρέπει να λάβετε υπόψιν σας:

- Εθνικότητα (κουλτούρα, γλώσσα, θρησκεία, συνήθειες)
- Φυλή
- Φύλο
- Σεξουαλικός προσανατολισμός
- Χώρα προέλευσης αν δεν γεννήθηκε στην Ελλάδα (ανεξάρτητα από την εθνικότητα)
- Ηλικία
- Θρησκεία (ανεξάρτητα από την εθνικότητα, πχ δεν είναι όλοι οι Έλληνες χριστιανοί ορθόδοξοι)
- Ειδικές ανάγκες
- Κοινωνικο/οικονομική κατάσταση
- Οικογενειακή κατάσταση (μην υποθέτετε αν κάποιος είναι παντρεμένος, ή το φύλο του/της συζύγου)

Απαρхайωμένο λεξιλόγιο

Υπάρχουν λέξεις που πρέπει να αποφεύγετε όταν απευθύνεστε σε ένα ευρύ κοινό το οποίο δεν γνωρίζετε.

✗ Χαρακτηρισμός ενός ατόμου ως «παράνομο» → Χρήση της φράσης «μη καταχωρημένο»

✗ «Ανάπηρος/η» → Άτομο με ειδικές ανάγκες

✗ «(Υποεκπροσωπούμενη) μειονότητα» → Χρήση της συγκεκριμένης ομάδας στην οποία αναφέρεστε (άτομα με ειδικές ανάγκες, άτομα που βιώνουν ενεργειακή ένδεια, κλπ.)

✗ «Ψυχικά άρρωστος/η» → Χρήση της συγκεκριμένης πάθησης σε φράσεις όπως «άτομα που έχουν [πάθηση]». Αποφύγετε φράσεις όπως «άτομα που υποφέρουν από [πάθηση]»

✓ Γενικότερα προσπαθήστε να μην ομαδοποιείτε άτομα που έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά.

Υποβόσκων ρατσισμός/σεξισμός

- ✓ Παραδείγματα **λεκτικών «επιθέσεων»** περιλαμβάνουν υποθέσεις σχετικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο, την κουλτούρα, ή την κοινωνική τάξη, βάσει της φυλής.
- ✓ Παραδείγματα **συμπεριφορικών «επιθέσεων»** μπορεί να είναι για παράδειγμα η υπόθεση ότι κάποιος είναι πιο πιθανό να σου επιτεθεί ή να σε κλέψει, λόγω της εθνικότητάς του.

Κεφάλαιο 3

Απλά παραδείγματα για παιδιά

Χρήση παραδειγμάτων

- ✓ **Ενεργειακή κουλτούρα:** Είναι ένας τρόπος σκέψης και η καθημερινή πρακτική των καταναλωτών με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας.
- ✓ Σκοπός των εργαστηρίων με παιδιά είναι να τους μάθουμε απλούς τρόπους να εξοικονομούν ενέργεια μέσα στο σπίτι τους. Για να μπορέσει να καταστεί αυτό δυνατό, πρέπει να τους εξηγήσουμε γιατί αυτό είναι σημαντικό.
- ✓ Δεδομένου ότι η ενέργεια δεν είναι κάτι που μπορούν να δουν ή να αγγίξουν, είναι χρήσιμο να τη συνδέσουμε με κάτι που μπορούν να κατανοήσουν, όπως χρησιμοποιώντας σωματικές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν τακτικά.
- ✓ Είναι χρήσιμο να υιοθετήσουμε ένα χαρακτήρα παιχνιδιού και πρόκλησης για να τους κινήσουμε το ενδιαφέρον.

Χρήση παραδειγμάτων

- ✓ **Σβήσιμο των φώτων:** Τα παιδιά (και, μερικές φορές, οι ενήλικες) πρέπει συχνά να υπενθυμίζονται να σβήνουν τα φώτα όταν βγαίνουν από ένα δωμάτιο. Ενθαρρύνετέ τους να αποκτήσουν τη συνήθεια να σβήνουν ένα φως όταν φεύγουν από ένα δωμάτιο και να μην το ανάβουν αυτόματα όταν μπαίνουν κατά τη διάρκεια της ημέρας.
- ✓ **Λιγότερη κατανάλωση νερού:** Οι γονείς μπορούν να θέσουν ένα όριο στη διάρκεια που θα μένει το παιδί στο ντουζ. Επίσης, όσο πλένουν τα δόντια τους δεν χρειάζεται να τρέχει το νερό συνεχόμενα.
- ✓ **Αποσύνδεση των συσκευών από το ρεύμα:** Οι συσκευές που κατασκευάστηκαν τα τελευταία χρόνια συμμορφώνονται με κανονισμούς που μειώνουν την ποσότητα ενέργειας που καταναλώνουν όταν δεν χρησιμοποιούνται. Παρόλα αυτά η αποσύνδεση αχρησιμοποίητων συσκευών και φορτιστών εξακολουθεί να είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να διδάξετε στα παιδιά να γνωρίζουν τη χρήση της ενέργειας τους. Οι φορτιστές είναι μια από τις κύριες συσκευές που συνηθίζουμε να αφήνουμε στην πρίζα. Αν είναι πολύ μικρά για να αποσυνδέσουν τις συσκευές μόνα τους, ζητήστε τους να σας ενημερώσουν όταν είναι ώρα για να αποσυνδέσετε φορτιστές ή συσκευές.
- ✓ **Κλείσιμο της πόρτας για να αποφευχθούν οι διαρροές θέρμανσης ή ψύξης:** Ειδικά το καλοκαίρι, τα παιδιά είναι μέσα και έξω όλη την ώρα. Υπενθυμίστε τους να κλείνουν την πόρτα όταν μπαίνουν ή βγαίνουν από το σπίτι.

Κεφάλαιο 4

Προσωπικές δεξιότητες (soft skills)

Σημαντικές δεξιότητες

Ηγετικές ικανότητες

Ομαδικότητα

Επικοινωνία

Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων

Ηθική

Προσαρμοστικότητα/Ευελιξία

Διαπροσωπικές δεξιότητες

Σημαντικές δεξιότητες

Αυτές οι δεξιότητες είναι σημαντικές για την προσέγγιση των νοικοκυριών σε συνδυασμό με τις επικοινωνιακές μεθόδους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Μπορούν να εξασφαλίσουν:

- ✓ Εμπιστοσύνη
- ✓ Ασφάλεια
- ✓ Ενδιαφέρον για συμμετοχή
- ✓ Ένα γενικότερο ευχάριστο κλίμα που θα βοηθήσει την ομαλή διεξαγωγή των εργαστηρίων

Κεφάλαιο 5

GDPR & ιδιωτικότητα

Προστασία δεδομένων

Όλες οι δραστηριότητες του έργου πρέπει να ακολουθούν τους κανόνες προστασίας δεδομένων με βάση το **GDPR**.

- ❑ **Παραδείγματα προσωπικών δεδομένων:** ΑΜΚΑ, e-mails, οικονομικές πληροφορίες, επάγγελμα, εκπαίδευση, δεδομένα συμπεριφοράς (προτιμήσεις, συνήθειες, διαδικτυακή περιήγηση), διεύθυνση IP.
- ❑ **Ειδικές κατηγορίες – ευαίσθητα δεδομένα:** εθνικότητα, φυλή, πολιτικές πεποιθήσεις, θρήσκευμα, συμμετοχή σε συνδικαλιστικά όργανα, βιομετρικά δεδομένα, σεξουαλικός προσανατολισμός, δεδομένα υγείας

https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/principles-gdpr_el

7 βασικές αρχές του GDPR

- ❑ Αρχή νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας: Διαφάνεια – ενημέρωση – πρόσβαση – σαφήνεια
- ❑ Αρχή του περιορισμού του σκοπού: Συλλογή για συγκεκριμένο σκοπό ο οποίος πρέπει να είναι σαφής στους συμμετέχοντες
- ❑ Αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων: Εγγύηση για την ασφάλεια και τη διαχείριση των δεδομένων
- ❑ Αρχή ελαχιστοποίησης των δεδομένων: Συλλογή μόνο των στοιχείων που είναι απολύτως απαραίτητα
- ❑ Αρχή της ακρίβειας: Ακριβή δεδομένα που μπορούν να επικαιροποιηθούν, να διαγραφούν ή να διορθωθούν από τους ιδιοκτήτες τους.
- ❑ Αρχή του περιορισμού της περιόδου τήρησης των δεδομένων: Χρονικό περιθώριο που μπορούμε να κρατήσουμε αυτά τα δεδομένα πριν την οριστική διαγραφή τους
- ❑ Αρχή της λογοδοσίας του υπεύθυνου επεξεργασίας: Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υπεύθυνος για την τήρηση των παραπάνω.

https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/principles-gdpr_el

Τα δικαιώματα των συμμετεχόντων επί των δεδομένων τους

Πρόσβαση

Διόρθωση

Περιορισμός της επεξεργασίας από τους εθελοντές

Διαγραφή

Φορητότητα

Ενημέρωση

Εναντίωση στο σκοπό χρήσης

https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/principles-gdpr_el

Raising summer energy poverty awareness
to reduce cooling needs

www.cooltorise.eu

 twitter.com/COOLtoRISE

 facebook.com/cooltorise

 linkedin.com/in/cooltorise-project-b2a453223

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under the Grant Agreement No 101032823